

veed man hvad det er, det er noget meget Rart!

Endelig vil jeg ogsaa udtale, at jeg ikke med synderlig Tilfredshed og Glæde har hørt den Art Uttringer, som ere komne fra Rigsdagsmanden for Veile Amts 3die Valgfreds (Hammerich), eller hvad den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgfreds (Grundvig) fremsførte under en tidligere Sag i Dag, at vi Danste skulde vise Godgjørenhed frem for andre Folkeslag. Det skulde glæde mig, hvis det var Tilfældet, men jeg troer ikke, at det er i den danske Rigsdagsaal, at disse Uttringer skulle høres. Det var glædeligt, om de kunde høres andre Steder, men at de skulle høres her i denne Sal, finder jeg ikke synderligt i sin Orden.

Grundtvig: Jeg er ganske enig med den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 2den Valgfreds (Bregendahl) i, at det ikke er videre heldigt, naar der til at modtage og udsæde saadanne frivillige Bidrag indfattes Noget, som man kan kalde Lovbundet og befalende Bestyrelse; men jeg anseer det dog heller ikke i dette Tilfælde for at være Noget, som skulde kunne skade den Overgang, som jo bør finde Sted for de frivillige Gaver til en fri Uddeling. Jeg skulde derfor ikke have begjært Ordet ved denne Leilighed, dersom ikke den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning) her havde grebet Leiligheden til at holde en Lovtale over det tvungne Fattigvæsen, som det nu i det Hele taget hører til hans Tankegang at foretrække det Tvungne for det Frivillige i alle Retninger, men han har ogsaa villet paastaae, at det skulde være aldeles urigtigt, at Fattigfolk nødvendig ville understøttes af et tvungent Fattigvæsen; og jeg skulde dog virkelig mene, det ligger meget nær, at man med Uretskælfelse meget nødvendig vil have, at Andre skulle tvinges til mod deres Villie at give os det Nødvendige, at vi langt hellere maae ønske at kunne virke selv, eller at den Hjælp, vi faae, bliver os givet med en god Villie. Det forekom mig heller ikke, at den ærede Rigsdagsmand tilfredsstillende besvarede den Indvending, der blev gjort, at Lovgivningen selv

aaenbart sætter dem, som have nydt Understøttelse af det tvungne Fattigvæsen, saaledes under deres Medborgere paa et lavere Trin i Samfundet, at allerede dette maatte være Grund nok til, at de inderlig maatte ønske at kunne undvære en saadan Understøttelse. Naar endelig den ærede Rigsdagsmand paastaar, at det ikke engang ligger i Lovgivningen, at Fattigunderstøttelsen medfører borgerlig Umyndighed, saa veed jeg ikke ret, om det skulde være sandt, hvad han paastod, at det skulde staae i Communens Magt at ophæve Umyndigheden ved at estergive dem, der have nydt Understøttelse, deres Gjæld til Communen; men der var en Rigsdagsmand ved mit Dre, som erindrede mig om, at det ikke er saa, at Communen har ikke engang denne Myndighed, den kan kun med Ministeriets Tilladelse estergive Gjælden med en saadan Virkning; men om det ogsaa var Tilfældet, saa, da der jo hører meget til, at Communen i det Hele taget skal blive enig om at gjøre det, mener jeg, at blot dette hos den Fattige kunde være Grund nok til hellere at modtage en frivillig Understøttelse, der ikke paalægger ham enten noget Fornedrende, eller bringer ham i flettere Wilkaar, end at modtage den dyrkjøbte Understøttelse af det tvungne Fattigvæsen.

L. C. Larsen: Dette Lovforslag angaaer ikke Kjøbenhavn, og jeg skal heller ikke tillade mig at foreslaae, at det udvides dertil; men jeg vil kun tillade mig at oplyse, at den samme Sag allerede for flere Aar siden har været forhandlet her i Kjøbenhavn. Communalbestyrelsen var da aldeles villig til at estergive de Penge, som tilfløde Communen af Tavlerne, og samtykke i, at disse Bidrag blev anvendte paa den Maade, som her er foreslaaet; men den fordrede, at Indsamlingen af disse Gaver ikke maatte skee ved nogen Tavleombæring, og der stillede tillige den Fordring, at de øvrige Tavler i Kirken skulde affaases. Dette mødte Modstand, og Communalbestyrelsen fandt da, at den ikke vilde estergive en Indtagt, som kun vilde forøge Indtagterne i de andre Tavler og derved i Tiden gjøre deres Affaaselse vanskeligere. Dermed faldt Sagen bort; men naar nu dette